

DARVASI LÁSZLÓ

Exponálási idő

Budapest, aluljáró a Nyugati pályaudvarnál. A könyveit, újságjait földről áruló férfiút kisebb, kiflikarjé formájú embercsoport szorongatja. Pedig a választék nem nagy. Mindössze két típusú kiadványból választhat a tisztelt olvasó. És persze választ. A hölgy — mellettem — előbb Jézus-t (ez a könyv címe) emeli fel, majd ujjai áttapogatnak egy Szappó-nak elkeresztelt, küllemét egészen hiábavalóan nejlónborítással megóvando újságra. Mellette még egy másik, hasonló jellegű kiadvány: újból egy görög név, talán Apolló lehet a címe. A hölgy ujjai megpergetik a hol színes, hol fekete-fehér lapokat, fel-felvilan a tartalom: csupasz, félreérthetetlen tartásban találkozó emberi testek: puszilkózás, bátor tapj és fergeteges koitusz. Áru és vásárló, kereslet és kínálat gyorsan egymásra talál, a hölgy fizet a két újságért, és szegénylős mosollyal, csipőjénél ringó, telt táskával távozik.

Aztán valaki újra Jézusnál kezd a vásárlást. Ez az a jelenet, ami pregnánsan láttatja az elmúlt negyven év kultúrpolitikájának egyik, most beérő, keserű gyümölcsét: láthatjuk, hogyan találkozik egymással a kor talán két legkeményebb tabuja a föld alatti üzlet földi asztalán. Ez a két tabu: az emberileg egymástól fényévnyi távolságra levő Isten igéje és az olcsó, tömegigényeket kielégítő szex.

Tabu az, aminek nincs természetes helye. Hely pedig az a terület, ahol természetünknek megfelelően, emberi módon létezhetünk, s létezhetnek dolgaink is. Sem Jézus tanának, sem a szexualitásnak nem volt természetes helye az elmúlt évek magyar társadalmában. Tabuként funkcionáltak. A hely, ahová kényszerítették őket, börtön volt, politikai zárda. A tabu korlátok, falak, cenzúrák takarják a mindennapi élettől. A tabu nem lehet nyilvános, csak egyféléképpen szólítható, egyféle szertartás, egyféle tisztelet avagy tiszteletlenség jár neki. A tabu a diktatúra tárgya, a tabu kiagyaloja a diktátor. Jézus alakjának és a szexnek a tabu jellege között egymásra ott, a föld alatt, a Nyugati pályaudvar aluljárójában. Csak remélhető, hogy átalakulásunknak ez az a pontja, ahol a két egymást metsző egyenes végleg elköszön a másiktól. Az eladás értékrend-felborító kényszere, a terjesztési hálózat torzulása még egymás mellől indítja a potenciális vásárló felé a vallásos és a naturalisan világi irodalmat. A tabu jelleg beleorvul az árujellegbe, ne moralizálj, add el, ez a jelszó. Csak remélhető, írom még egyszer, hogy nemcsak az is fontos lesz, mi melől, kinek és hogyan. Mert egyelőre csak a pénz ugat.

A hazafelé robogó gyorsvonaton, miközben két nehéz bőröndömmel helyet keresek, egy cigány lány nyitja ki az egyik fülké ajtaját. „Gyere, gyere, drága!”, és valószínűtlenül pirosra rúzsolt ajka nagyot cuppan a levegőben. Aztán gyorsan ő fut tova. A fiatal, az érettségén még semmiképpen nem túllévő fiú, ki velem együtt szállt vonatra, s tán mert mozgékonyabb volt, már a helyéről sziszegi utána: Te szemét!

A kiszólás, a fiatal arc gyűlölködő eltorzulása olyan váratlan és meglekítő, hogy akaratlanul is figyelni kezdem. Csak később tudatosítom: szeretném megérteni ennek a hirtelen, ám annál nagyobb súllyal fakadó gyűlöletnek a személyes, emberi gyökerét. A kupéban egyéves forma kisfiú is utazik a szülei, ő sietett segítségemre. A kicsi ide-odátorgott, becserkészte az egész kupét. Így állt meg az autósújságot olvasó, walkment hallgató fiú előtt is, sokáig nézte, nyilván a színes lapok, a kicsi, zümmögő magnó kötötte le a figyelmét. Amerre járt eddig, mindenütt mosoly fogadta és kísérte tovább. A fiú körmerev arccal nézett fel, s rezzenéstelen tekintete nekiszegeződött a kicsinek. Majd visszahajolt az újságba. A kicsi gazogott valamit, de a nyírt kamaszfej nem emelkedett fel többé.

Ennyi, pontosan ennyi kellett, hogy ne is nézzek rá többet!

Mi történik?

MA

A módszertani hét keretében délután 2 órától a batikolással, nemezezéssel ismerkedhetnek meg az érdeklődő felnőttek az úttörőházban.

XVI. tudományos tanácskozását tartja a Dél-Alföld szikes vízeinek kutatásáról a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi területi szervezete délután fél 3-kor az MTESZ-székház második emelet 16-os számú előadótermében (Kigyó utca 4.). Molnár Béla tanszékvezető egyetemi tanár (JATE) a tavakat, mint üledékképző környezeteket jellemzi. Fényes József (JATE), s Kuti László (MÁFI) a Kiskunsági Nemzeti Park tóserdei területének újabb, geológiai és hidrológiai vizsgálati eredményeiről számol be.

Egészségvédelmi tárgyú külföldi plakátokból rendez kiállítás a szegedi drogambulancia (Fésű utca 4.). A bemutatót — mely egész évben megtekinthető, munkanapokon, munkaidőben — Farkasinszky Teréz vezető főorvos nyitja meg délután 3 órakor.

A Szuperzsaru című filmet vetítik az alsóvárosi szabadióklubban, délután 5 órától.

Nyilvános filmvetítés lesz a Tisza Volán klubjában (Juhász Gyula Művelődési Központ, Vörösmarty u. 5.): az Elni vagy meghalni Los Angelesben című filmet tekinthetik meg az érdeklődők délután fél 6-kor.

A valóságidézés fokozatai a népművészetben címmel tart előadást Papp Gábor művészettörténész a Tamási Áron szabadióközpontban (Április 4. útja 6.) este 7 órától.

Grafikák és festmények, Darabos Judit és Tóth Mariann alkotásai láthatók a Juhász Gyula Tanárképző 5 órától.

Főiskola főigazgatóságának folyosóján.

A párkapcsolat és házasság című sorozat témája: Szerelem és házasság a Biblia szemzőgéből. A beszélgetés délután fél 6-kor lesz az ifjúsági irodában.

A Progresszív zenei klub lemezbemutatót tart este 7-től az ifjúsági irodában (Deák Ferenc utca 28–30.).

Marian Lapsansky zongoraestjét rendezik meg este fél 8-tól a Tisza Szálló termében a kamarabérlet A sorozatban. A műsoron Schubert, Brahms, E. Suchon művei szerepelnek.

HOLNAP

A társadalomtudományi oktatás Amerikában címmel előadói konferenciát rendez a TIT Csongrád megyei szervezetének szociológiai szakosztálya délután 2 órakor a Kárász utca 11. szám alatti klubban. Vendégprofesszor: Tar Zoltán.

Verseny és ártörvény — piacgazdaság címmel előadást tart Bodócsi András (Országos Anyag- és Árhivatal) az Újszegedi Szöveti Vállalat tanácskozótermében délután fél 3-kor a Textilipari Műszaki Tudományos Egyesület kenderipari szakosztálya rendezésében.

Értelmisségi találkozó. A szegedi művészeti, közművelődési élet és a sajtó dolgozóit hívják délután fél 5-re a Victor Hugo u. 5. szám alá ismert szegedi értelmiségiek, azzal a szándékkal, hogy létrehozzák a Magyar Szocialista Párt művészeket, könyvtárosokat, közművelődésben dolgozókat, újságírókat tömörítő tagozatát.

Zöldégetermesztés jövőre. A Balástyai Rákóczi Tsz tart beszámolót az 1990-es zöldégetermesztésről az érdeklődőknek a kükébházi művelődési házban délután 5 órától.

DÉLMAGYARORSZÁG

Politikai napilap

Főszerkesztő: Sz. Simon István

Főszerkesztő-helyettes: Dlusztus Imre

Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Kispál Antal. — Szerkesztőség és kiadóvállalat: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10., Sajtóház 6740. — Telefon: 24-633. — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 28. 6720. Igazgató: Surányi Tibor. — Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a postahivataloknál és kézbesítőknél. Előfizetési díj egy hónapra 101 forint. — ISSN 0133-025x

DM Röviden

Köd, napsütés és hideg

Kedd estig az országban változóan felhős lesz az ég. Főként keleten várható néhány órás napsütés. Reggel sokfelé, napközben kevesebb helyen lesz köd, szóróviharos ködszítással. Többnyire mérsékelt lesz az észak szél. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden jobbra 10 fok, a tartósan ködös területeken azonban 4 fok körül alakul.

Végjáték a Tisza mentén

Az állampárt utolsó évei Csongrádban

„A történelem az akarókat vezeti, a nem akarókat vonszolja.”

Mi is történt, hogy is történt? — ezt kísérl meg rendszerbe szedni a DM sorozatának szerzője, Rátkai Árpád — az utóbbi évek, de ezen belül is elsősorban az elmúlt másfél esztendő megyei politikai mozgalmában, különös figyelemmel az MSZMP történetének fontosabb vonulataira. Napjainkban, amikor megyénk közelmúltjának eseményei kapcsán máris folyik a legegyszerűbb és legolcsóbb politikai manipuláció — a múlt megtagadása, elferdítése, események elhallgatása —, különös jelentősége van a máig erő múlt rendszerezett, tárgyilagos áttekintésének.

Miként került az egykor Pol-Pot-megyének is emlegetett közigazgatási terület országos folyamatok élére? Hogyan vált mozgalmak motorjává? Milyen pártbeli erőfeszítések, harcok mozgatták a politikai átalakulást, és miként indukáltak meg egyszer megszéhhát kezdeményezéseket?

Valójában tanulmányt írt Rátkai Árpád, mégis, politikai „kisregényként” kínáljuk holnapról olvasóinknak folytatásokban, hiszen a változások, a politikai küzdelmek önmagukban is izgalmasak. A forma tehát tanulmány, a tartalom mégis egy politikai mozgalom „kisregénye”. Mintegy húsz folytatásban találkozhatnak olvasóink a „Végjáték”-kal.

ELHUNYT

LAKATOS GABRIELLA

Lakatos Gabriella, a Magyar Állami Operaház Kossuth-díjas, kiváló balettművésze vasárnap este elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

Magyar Állami Operaház, Művelődési Minisztérium, Magyar Táncművészek Szövetsége

NEMESKÜRTY ISTVÁN A SOMOGYIBAN

A Téka, a Somogyi Könyvtár és a Könyvtérkéssítő Vállalat meghívására Nemeskürty István történész ma délután fél 4-től a könyvtár vendége lesz. Nemrég megjelent Mi magyarok című könyvét dedikálja.

Vészhelyzet

— Vádolt, miért fűtötte be poroltóval az anyósát?
— Mert már órák óta füstölgött magában.

GYORSHIRDETÉS

Ha ma 9 és 15 óra között, vagy holnap reggel 8 és 10 óra között hívja a 12-370-es telefonszámot, és itt adja fel magán- vagy vállalati hirdetését, akkor közleménye már ezen a héten, pénteken megjelenik a Délmagyarország hirdetési mellékletében, a DM-Presszben.

Masina

Kereskedő, Gyártó, Közvetítő Kft.

Kiskőrös, Alsókamaszáció 10.

Felajánlja készletéből az alábbi gépeket eladásra:

- Kato Berger daru (garanciával), (Berger [NSZK] cég által, Kato [japán] licenc alapján gyártott autódaru)
- System 4—52-es számítógép (garanciával), Üi.: Szekeres Sándor ker. csop.-vez. Telefon: 78/11-700, 11-301.
- 2000 gr-os műanyag fröccsgép,
- univerzális palástköszörő — 3000-es,
- 600 kg-os fogasléc felvonó.

Bármilyen típusú használt szerszámgépet kívánság szerint beszerzünk, ill. vásárolunk.

Üi.: Király László, Fék Ferenc. Telefon: 78/11-700.

Mezőgazdasági gépek, munkagépek, teherautók, kisteherautók adásvétele.

Üi.: Szlama József. Telefon: 78/11-700.

Nysa-, Zsuk-, k—700-as, 1000-res Dutra-, Robur-, IFA-alkatrészek eladók.

Üi.: Fék Ferenc, Szekeres Sándor. Telefon: 78/11-700.



A VENDEG: POZSGAY IMRE

November 20-án, hétfőn a Kossuth adón 19.50-től 20.53 óráig ismét jelentkezik a Hívja az 1-388-378-as telefonszámot című műsor. Az adás vendége Pozsgay Imre államminiszter, műsorvezető Wisinger István, szerkesztő László György. Kérdéseket lehet feltenni 16-án, csütörtökön és 17-én, pénteken reggel 8-tól 11 óráig, és az adás napján 14 órától a műsor végéig.

MINI KOMMENTÁR

A színyvak

Antoniewicz Rolandról, a KJT első titkáráról kiderült, hogy hamis rópiratot csinált. Föltámasztotta a zöld rémet! Pedig ő maga vérvörös.

Akkor is nagy mázlid van, Roland! Tudod mit kaptál volna ezért tíz-húsz évvel ezelőtt?

Forgalomkorlátozások

Az SZKV-tól kapott információ szerint november 15-étől 17-éig az Anna-kúti felsővezeték cseréje miatt a 4-es villamosvonal Anna-kúti megállójánál csak átszállással lehet továbbutazni, így e vonalon a járművek valószínűleg késéssel fognak közlekedni. Ezért munkahelyükre igyekvő utasait arra kéri, a megszokottnál korábban induljanak el.

Béketelepen a Nagyszombati utca és a Csallóközi utca útburkolatát felújítják, ezért holnap és csütörtökön a 78 és 78R, valamint a 79-es vonal Béketelepre letérő járata szerdán csak a Kis

közig közlekedik, a Medikémia végállomást, a Csallóközi utca és a Zsámbokréti sor elnevezésű megállót nem érinti. November 16-án már csak a Régióposta utcán tudnak közlekedni a buszok, így a Kis közbeli és a Renkegy utcai megállót nem érintik. Induló és érkező végállomás ezen a napon a munkák befejezéséig a Nagyszombati utca elnevezésű megállóhely.

Kutyasors

Domaszék tanyavilágában elszaporodtak a kóbor kutyák. Annál is inkább furcsa ez, mert itt található az Országos Kisállatvédő Egyesület telepe, az állattenhely. Csakhogy napjainkban „telház” miatt az új „lakók” fogadása ideiglenesen szünetel. Valószínűleg a feleslegessé vált háziorzók így kerültek kapu és „törvényen” kívülre. Két megoldás adódik. Vagy több négy lábú talál úja gazdára, s így helyükre újak vehetők fel, vagy marad a türelmes várakozás. Szélnék éreztetni őket több mint embertelen. Célszerű előbb a menhelyen érdeklődni

SZÁMVITELI CSOPORTVEZETŐNEK mérlegképes könyvelőt keresünk.

Gyakorlattal rendelkezők előnyben.

Jelentkezni: Szeged, Húszár u. 8. Telefon: 11-432.